

AARHUS
Frederiks Allé 148
Postboks 5134
8000 Aarhus C
Telefon: 70229330
aarhus@socialeretshjaelp.dk

KØBENHAVN
Bragesgade 10, 2. sal
Postboks 585
2200 KBH N
Telefon: 35818210
kbh@socialeretshjaelp.dk

KONTAKTOPLYSNINGER
post@socialeretshjaelp.dk
www.socialeretshjaelp.dk
CVR-nr.: 30403258
Fax: 87 41 93 38

Aarhus, mandag d. 6. juni 2011

Til indenrigsminister Bertel Haarder
Angående indsattes manglende tildeling af ny folkeregisteradresse under afsoning

Den Sociale Retshjælp, Pension Skejby og KRIM retter denne henvendelse til ministeren, fordi vi anser det for at være et stort problem for landets indsatte, at de ofte mister deres folkeregisteradresse, når de indsættes i én af kriminalforsorgens institutioner til afsoning.

Når Den Sociale Retshjælp skal rådgive indsatte i de fængsler og udlusningspensioner, som DSR samarbejder med, er det vanskeligt at gældsrådgive de indsatte, der ingen folkeregisteradresse har, fordi de så ikke modtager post eller kan få adgang til deres oplysninger hos SKAT.

Pension Skejby bistår om nødvendigt sine beboere med at skaffe dem folkeregisteradresser, mens de bor på udlusningspensionen, fordi pensionen ligeledes oplever, at det giver beboerne problemer, at de hverken kan modtage post eller få adgang til at ændre deres oplysninger hos SKAT.

KRIM er i også daglig kontakt med borgere, der afsoner og erfarer ligeledes at en manglende folkeregisteradresse kan give de indsatte problemer.

Myndighederne kan tildele den indsatte en folkeregisteradresse, men er ikke forpligtede herpå ifølge den nuværende lovgivning. Det er både DSR's, Pension Skejby's og KRIM's erfaring, at den manglende regulering stiller de indsatte ulige, fordi deres chance for at få tildelt en ny folkeregisteradresse under deres afsoning så afhænger af, hvem der kontakter myndighederne.

Kort fortalt mener vi derfor, at der bør indføres en bestemmelse, der medfører, at alle indsatte automatisk sikres en folkeregisteradresse, mens de afsoner, så de indsatte, der pga. afsoningen har måttet opgive deres hidtidige bolig, ligestilles med de afsonere, der beholder deres folkeregisteradresse under afsoningen.

Nedenfor beskriver vi først, hvad der er problematisk ved den nuværende praksis på området og dernæst vores egentlige forslag til løsning af disse problemer.

Problemer forbundet med indsattes manglende folkeregisteradresse under afsoning

At man kan miste sin folkeregisteradresse, når man skal afsoner, fordi man pga. afsoningen kan blive nødt til at opgive sin hidtidige bolig, og ikke får tildelt en ny under afsoningen, har meget u hensigtsmæssige konsekvenser for både indsatte og samfund.

Ofte er det et problem, at de indsatte ikke kan ændre deres oplysninger hos SKAT, fordi de ikke kan få en tast-selv-kode, når de ingen folkeregisteradresse har.

Mange indsattes økonomiske forhold ændres betragteligt, når de indsættes til afsoning, og det er derfor et problem for de indsatte, at de ikke kan ændre deres forskudsopgørelser. Nogle indsatte har eksempelvis haft egen virksomhed før afsoningen, som de ikke har fået helt afviklet, hvorfor SKATs indkomstoplysninger for disse indsatte ligger langt fra deres indkomstniveau under afsoningen.

Når de ikke kan meddele ændringerne i deres indkomstforhold til SKAT, har det i mange tilfælde den konsekvens, at de får et skattesmæk efter endt afsoning. De skal så senere betale de penge tilbage til SKAT,

AARHUS
Frederiks Allé 148
Postboks 5134
8000 Aarhus C
Telefon: 70229330
aarhus@socialeretshjaelp.dk

KØBENHAVN
Bragesgade 10, 2. sal
Postboks 585
2200 KBH N
Telefon: 35818210
kbh@socialeretshjaelp.dk

KONTAKTOPLYSNINGER
post@socialeretshjaelp.dk
www.socialeretshjaelp.dk
CVR-nr.: 30403258
Fax: 87 41 93 38

som de uretmæssigt har fået udbetalt pga. en forkert forskudsopgørelse, hvis indkomstoplysninger ikke er i overensstemmelse med deres indkomst under afsoning.

Denne gæld til det offentlige kommer så oveni de indsatte øvrige gæld for sagsomkostninger i forbindelse med deres retssag og som de ofte har overordentligt svært ved at betale tilbage, efter de er løsladt. Og det er ikke i det offentliges interesse, at øge den gæld, som de indsatte skylder det offentlige, da det har lange udsigter at få gælden inddrevet, eftersom indsatte ofte har rod i deres økonomi og generelt en lav indkomst.

Fordi de indsatte som sagt sjældent bevarer en folkeregisteradresse under afsoningen og fordi Kriminalforsorgen ikke har noget offentligt tilgængeligt register over, hvor de indsatte afsoner, er det også særdeles vanskeligt for andre at kontakte den indsatte under afsoningen.

Ofte har de indsatte økonomiske mellemværender, som ikke kan gøres gældende overfor den indsatte, så længe den indsatte ikke kan kontaktes via nogen adresse.

Det økonomiske mellemværende ender derfor ofte som en stævningssag, hvor forkyndelsen af stævningen foretages i Statstidende og ikke meddeles den indsatte selv pga. den indsatte manglende adresse. Den indsatte møder følgelig ikke op i retten, hvorfor der afsiges en udeblivelsesdom, hvis afgørelse den indsatte gøres bekendt med ved endt afsoning. Har den tidligere indsatte indsigelser imod denne afgørelse, er det overordentligt svært for den enkelte at få sagen genoptaget så lang tid efter, at dommen er afsagt.

Hvis det var muligt for andre personer at kontakte den indsatte via den tildelte folkeregisteradresse, kunne det økonomiske krav gøres gældende overfor den indsatte selv i første omgang.

Samfundet ville derved spare administrative ressourcer, fordi man så i mange tilfælde undgår, at det økonomiske mellemværende ender i en stævningssag, som skal rejses og behandles af juridisk personale, og hvor der skal afsiges udeblivelsesdom, fordi den indsatte ikke gøres bekendt med stævningen. Endvidere undgår det offentlige senere at skulle tage stilling til, hvorvidt sagerne kan genrejses, såfremt de indsatte blev gjort bekendt med de krav, der gøres gældende overfor dem i tide, så de har mulighed for at reagere inden der afsiges dom i sagerne.

Endeligt ville en ændring forebygge, at tidligere indsatte opfattelse af "systemet" som en modspiller i stedet for en medspiller forstærkes, hvilket ikke er befordrende for deres chancer for resocialisering.

Den nuværende praksis og lovgivning på området

Hvis den borger, der afsoner, fraflytter sin hidtidige bolig i forbindelse med indsættelsen i en af Kriminalforsorgens institutioner, får denne ikke nogen ny folkeregisteradresse, men står blot registreret hos den oprindelige opholdskommune som fraflyttet sin hidtidige bolig (§ 9, stk. 2 i bekendtgørelse om folkeregistrering mv.).

De kan herefter ikke modtage deres sædvanlige post, med mindre de har registreret sig på en c/o adresse hos familie eller bekendte. Dette er dog ikke altid en mulighed for denne gruppe borgere, fordi de ofte har ustabile og konfliktfyldte relationer til deres nærmeste. Desuden har kun få ressourcer nok til selv at få sådanne praktiske ting ordnet. Og få er klar over, at de har denne mulighed.

AARHUS
Frederiks Allé 148
Postboks 5134
8000 Aarhus C
Telefon: 70229330
aarhus@socialeretshjaelp.dk

KØBENHAVN
Bragesgade 10, 2. sal
Postboks 585
2200 KBH N
Telefon: 35818210
kbh@socialeretshjaelp.dk

KONTAKTOPLYSNINGER
post@socialeretshjaelp.dk
www.socialeretshjaelp.dk
CVR-nr.: 30403258
Fax: 87 41 93 38

I praksis begrundes de indsattes manglende mulighed for at få folkeregisteradresse på afsoningsinstitutionens adresse under afsoningen med de kommunale refusionsregler. Får de det, hævdes det at få den konsekvens, at den pågældende kommune, hvori afsoningsstedet ligger, bliver ny opholdskommune for de indsatte og således overtager forpligtelsen til at yde hjælp fra den indsattes hidtidige opholdskommune (§ 9 stk. 1 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område).

Det siger sig selv, at dette ville udgøre en uretmæssig stor økonomisk overbebyrdelse for de kommuner, som har fængsler og/eller udslusningspensioner, hvor borgere fra hele landet i princippet kan afsone.

Det burde imidlertid ikke være tilfældet ifølge loven, fordi der er en undtagelsesparagraf i § 9's stk. 7, nr. 4, som siger, at den indsattes oprindelige opholdskommune bevarer forpligtelsen til at yde hjælp til den indsatte efter endt afsoning, hvis "denne kommune eller anden offentlig myndighed har medvirket til, at personen i en anden kommune har fået ophold i institutioner under Kriminalforsorgen" (lov om retssikkerhed og administration på det sociale område).

Ifølge § 9, stk. 8 består denne handleforpligtelse, så længe den pågældende borger opholder sig i en af Kriminalforsorgens institutioner og efterfølgende indtil den pågældende eventuelt skifter opholdskommune efter endt afsoning.

Vores forslag

For de indsatte vil det være mest hensigtsmæssigt at have folkeregisteradresse på afsoningsinstitutionens adresse, eftersom de så vil modtage deres post direkte og uden forsinkelse. Ifølge den nuværende lovgivning kan det lade sig gøre, uden at afsoningsinstitutionens kommune derved bliver ny opholdskommune for den indsatte pga. den undtagelsesbestemmelse, vi har omtalt ovenfor.

Dog er det langt fra alle indsatte, der ønsker, at have en offentligt tilgængelig adresse på samme adresse som afsoningsstedet. Det kan der være flere grunde til: Hvis deres sag har været omtalt meget i medierne, hvis der er tale om sædelighedforbrydere, hvis de under deres afhøring har afgivet forklaring om medgerningsmænd eller andre, hvis de generelt ikke ønsker, at deres omgivelser gøres bekendt med, at de afsoner osv..

Derfor foreslår vi, at man indfører en bestemmelse i lov om Det Centrale Personregister (CPR-loven), så alle indsatte automatisk efter 10 dages indsættelse tildeles en ny folkeregisteradresse på den adresse, som rådhuset i den indsattes oprindelige opholdskommune har, såfremt de ikke bevarer deres gamle folkeregisteradresse under afsoningen. Og at alle indsatte der ansøger om det, kan få denne adresse flyttet til afsoningsstedets adresse.

At bruge rådhusets adresse er i forvejen gældende praksis ift. gruppen af hjemløse borgere og vil derfor også være en mulighed, om end en sådan ordning ikke på samme måde sikrer, at den indsatte modtager sin post rettidigt. Derfor skal alle de, der ønsker det, kunne få adressen flyttet til afsoningsstedets.

Det vil derfor i denne forbindelse være nødvendigt, at ændre eller administrativt tilføje til straffuldbyrdeslovens § 31, så afsoningsstedet får pligt til i indsættelsessamtalen at vejlede den indsatte om muligheden for at få folkeregisteradresse på afsoningsinstitutionens adresse i stedet for på rådhuset, hvortil adressen ellers automatisk vil blive tildelt.

AARHUS
Frederiks Allé 148
Postboks 5134
8000 Aarhus C
Telefon: 70229330
aarhus@socialeretshjaelp.dk

KØBENHAVN
Bragesgade 10, 2. sal
Postboks 585
2200 KBH N
Telefon: 35818210
kbh@socialeretshjaelp.dk

KONTAKTOPLYSNINGER
post@socialeretshjaelp.dk
www.socialeretshjaelp.dk
CVR-nr.: 30403258
Fax: 87 41 93 38

På denne måde sikres det, at alle indsatte stilles lige og får indflydelse på, hvor deres folkeregisteradresse kommer til at være.

Det er af afgørende betydning for lovændringens effekt, at tildelingen af den nye folkeregisteradresse sker automatisk, fordi det af de tidligere nævnte grunde vil være en barriere for de indsatte, hvis tildelingen forudsætter, at de selv anmoder herom.

Som det fremgår af denne henvendelse, vil det løse en række af de indsattes økonomiske-og gældsrelaterede problemer, hvis de får en sådan lovfæstet ret til at få en folkeregisteradresse, mens de afsoner.

Vi håber derfor, at Indenrigsministeren vil tage dette forslag med i sine overvejelser.

Med venlig hilsen

Camilla Hauge Larsen, DSR's ansvarlige for retssikkerhedsområdet

Den Sociale Retshjælp
Frederiks allé 148
Postboks 5134
8000 Aarhus C
Telefon 70 22 93 30
mail: innovation@socialeretshjaelp.dk

Hans Jørgen Tholstrup, forstander ved Pension Skejby

Pension Skejby
P.O. Pedersensvej 1
8200 Aarhus N
Telefon 72 55 78 60

Trine Nytrup, juridisk leder for KRIM's Retshjælp

KRIM's Retshjælp
Fiskergade 33-37
8000 Aarhus C
Telefon 70 22 22 42